

SXEDIO.A2A

45 μ.χ.: Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ. Η ΙΔΡΥΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΒΑΡΝΑΒΑ ΚΑΙ Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΜΕΧΡΙ ΠΟΥ ΑΠΕΚΤΗΣΕ ΤΟ ΑΥΤΟΚΕΦΑΛΟ ΤΗΣ ΤΟ **431** μ.χ. ΤΑ ΤΡΙΑ ΠΡΟΝΟΜΙΑ ΠΟΥ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕ ΣΤΟΝ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟ ΚΥΠΡΟΥ Ο ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑΣ ΖΗΝΩΝ

Οι Έλληνες Χριστιανοί Ορθόδοξοι της Κύπρου ανήκουν στην Ορθόδοξη Εκκλησία της Κύπρου, η οποία είναι Αυτοκέφαλη.

Επικεφαλής της Εκκλησίας είναι ο Αρχιεπίσκοπος Νέας Ιουστιανής και Πάσης Κύπρου.

Η Κύπρος διέθετε για πολλούς αιώνες τρεις Μητροπολίτες (κατά σειράν Ιεραρχίας) Πάφου, Κιτίου και Κερύνειας.

Στη δεκαετία του **1970** όταν Αρχιεπίσκοπος της Κύπρου ήταν ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος Γ' ο αριθμός τους αυξήθηκε σε πέντε: Πάφου, Κιτίου, Λεμεσού, Κερύνειας και Μόρφου.

Ιδρυτής της Εκκλησίας της Κύπρου είναι ο Απόστολος Βαρνάβας, ο οποίος καταγόταν από την Κύπρο και ήλθε στο νησί το **45** μ.χ. με τον Απόστολο Παύλο για να κηρύξουν το λόγο του Θεού.

Το **431** μ.μ. η Εκκλησία της Κύπρου ανακηρύχθηκε αυτοκέφαλη με απόφαση της Τρίτης Οικουμενικής Συνόδου στην Εφεσο.

Για τον ιδρυτή της Εκκλησίας της Κύπρου αλλά και για την πορεία της Κυπριακής Εκκλησίας, ο καθηγητής Ανδρέας Ν. Μιτσίδης, έγραψε στο περιοδικό της Εθναρχίας " Ελληνική Κύπρος", τεύχος **27**, τα πιο κάτω:

"Γενέθλιος τόπος του Αποστόλου Βαρνάβα, "μαθητού και Αποστόλου του Χριστού εν τη κυρία εννοία της λέξεως", είναι η Σαλαμίς, εν τη ανατολική παραλία της πολωνύμου ελληνικής μεγαλονήσου Κύπρου. Ονομαζόμενος δε Ιωσής επεκλήθη υπό των αποστόλων Βαρνάβας, το οποίον όνομα μεθερμηνευόμενον σημαίνει υιόν παρακλήσεως (Βαρ-

νεβουά).

Ητο λευίτης την φυλήν και είχεν αρτίαν ελληνικήν μόρφωσιν και πειστικήν ευγλωττίαν. Λίαν ενωρίς προσελθών εις την εν Ιεροσολύμοις χριστιανικήν Εκκλησίαν, αφιερώθη παντελώς εις τη διάδοσιν του Ευαγγελίου, επώλησε τον ιδιόκτητον του αγρόν και το χρηματικόν ποσόν, το οποίον εισέπραξεν από την πώλησιν έθεσεν εις την διάθεσιν των Αποστόλων, συμφώνως προς τας αρχάς αίτινες, διείπον την ζωήν της πρώτης χριστιανικής κοινότητος.

Η χριστιανική κοινότης Ιεροσολύμων απέστειλε τον Βαρνάβαν εις την Αντιόχειαν, προς στήριξιν και νουθέτησιν των εκεί πιστών. Ων δε "ανήρ αγαθός και πλήρης Πνεύματος αγίου και πίστεως", ο Βαρνάβας επλήρωσε καλώς την εντολήν, η οποία ανετέθη εις αυτόν και συνετέλεσεν ώστε να πιστεύσωσι πολλοί εις τον Κύριον. Μεταβάς δι' εκείθεν εις Ταρσόν προς αναζήτησιν του Παύλου, τον οποίον προηγουμένως προς μικρού εις Χριστόν πιστεύσαντα εισήγαγεν εις τους Αποστόλους και ευρών αυτόν, επανήλθε μετ' αυτού εις Αντιόχειαν, παρέμειναν δ' εν αυτή αμφοτέροι επί έτος διδάσκοντες.

Εν Αντιοχεία ευρισκόμενοι υποδεικνύονται υπό του Αγίου Πνεύματος ως οι ειδικώς προωρισμένοι διά το αποστολικόν έργον, χειροθετούντες προς τούτο υπό της Εκκλησίας και αποστέλλονται το 45 μ.χ. Ως πεδίον της πρώτης αυτών αποστολικής ενεργείας εξέλεξαν την Κύπρον.

Ενταύθα ήλθον συνοδευόμενοι υπό του Ανεψιού του Βαρνάβα Ιωάννου, του επιλεγομένου Μάρκου, και απεβιβάσθησαν εις την Σαλαμίνα.

Εν Σαλαμίνα εκήρυσξαν τον θείον λόγον εις τας συναγωγάς των Εβραίων και εις την μεγάλην αγοράν, ιδρύσαντες και την πρώτην χριστιανικήν εκκλησίαν της Κύπρου. από την Σαλαμίνα λέγεται, ότι απήλθον εις Κίτιον, όπου εύρον τη χριστιανικήν Εκκλησίαν την ιδρυθείσαν υπό του Αγίου Λαζάρου.

Εκείθεν ανεχώρησαν διά Πάφον, διελθόντες

κατά τον Κύπριον Μοναχόν Αλέξανδρον, ακμάσαντα κατά τον 9ον αιώνα, από την Ταμασόν, όπου συνήνησαν τον Άγιον Ηακλείδιον, τον οποίον χειροτόνησαν και κατέστησαν πρώτον Επίσκοπον της νήσου.

Εις την Πάφον, την κατ' είδωλον της Κύπρου πόλιν, με τα άλση και τα ιερά της Αφροδίτης εστολισμένην με παρρησίαν ήρχισαν το κήρυγμα.

Ο ανθύπατος της Νήσου Σέργιος Παύλος, είχε την έδραν του εις την Πάφον.

Πληροφορηθείς λοιπόν την εις Πάφον άφιξιν των Αποστόλων εκάλεσεν αυτούς εις το κτίριον της διοικήσεως διά θρησκευτικήν συζήτησιν. Ητο η πρώτη φορά κατά την οποίαν ο χριστιανισμός εισήρχετο εις την αριστοκρατικήν ρωμαϊκήν κοινωνικήν τάξιν.

Ανευ ουδενός φόβου με δύναμιν και ζωηρότητα, ελάλησαν, τον θεϊόν, αιώνιον και αληθινόν του Χριστού κήρυγμα.

Ενας Ιουδαίος πονηρός και δόλιος, Ελύμας ο Μάγος, πολεμών την θρησκείαν του Ιησού, αντενήργει υπούλως, προσπαθών να αποτρέψη τον Ανθύπατον, από της πίστεως.

Αλλ' όπως αναφέρουν αι Πράξεις, ο Παύλος, πλησθείς Πνεύματος Αγίου και ατενίσας προς αυτόν, είπε:

"Ως Πλήρης παντός δόλου και πάσης ραδιουργίας, υιέ διαβόλου, εχθρέ πάσης δικαιοσύνης, ου παύση διαστρέφων τας οδούς Κυρίου τας ευθείας και νυν ιδού χειρ Κυρίου επί σε και έση τυφλός, μη βλέπων τον ήλιον άχρι καιρού".

"Παραχρήμα δ' επέπεσεν επ' αυτόν αχλύς και σκότος και περιάγων εζήτει χειραγωγούς".

Το γεγονός τούτο επέδρασεν ισχυρώς επί του Ανθυπάτου Σεργίου Παύλου και τον έπεισε να ασπασθή την χριστιανικήν πίστην. Η μεταστροφή αυτή του Ανθυπάτου εσήμανε την πρώτην θριαμβευτικήν είσοδον του χριστιανισμού εις τας ανωτέρας τάξεις της ρωμαϊκής κοινωνίας.

Η επιστροφή προσώπου ισχυρού, οίον ο Σέργιος

Παύλος, δεν ηδύνατο βεβαίως να μη ασκήση ευνοϊκωτάτην επίδρασιν εις τη επιτυχίαν της αποστολής αυτών. Ουδείς ηδύνατο μετ' ελαφρότητος να τολμήση να προσβάλη πίστιν συγκαταλέγουσαν τον ανθύπατον εις τους οπαδούς αυτής.

Οθεν η Κυπριακή χριστιανική Εκκλησία "ηύξανε και εκραταιούτο".

Αρχαία παράδοσις αναφέρει ότι ο Παύλος έλαβεν εν Πάφω "τεσσαράκοντα παρά μίαν", και μέχρι σήμερα δεικνύεται, παρά τον λαόν της Χρυσοπολιτίσσης, η στήλη επί της οποίας εδάρη. Ουδεμίαν ιστορικήν μαρτυρίαν την επιβεβαιώνει. Δεν είναι, όμως, απίθανον να είναι μία από τας πέντε φορές καθ' ας "υπό Ιουδαίων τεσσαράκοντα παρά μίαν έλαβε" και αίτινες δεν είναι όλαι ιστορικώς γνωσταί.

Ενδεχόμενον είναι η μαστίγωσις να συνέβη προ του προσηλυτισμού του Ανθυπάτου.

Από την Κύπρον ο Βαρνάβας μετά των δύο άλλων συνεργατών του ανεχώρησε διά την Πέργην της Παμφυλίας.

Εις την πόλιν αυτήν αποχωρίζεται ο Μάρκος και διευθύνεται εις Ιεροσόλυμα καταβληθείς από τους κόπους της αποστολικής οδοιπορίας.

Οι επομείναντες απόστολοι και αδελφικοί φίλοι, Παύλος και Βαρνάβας, μετέβησαν εις άλλας πόλεις της Παμφυλίας της Πισιδίας και της Λυκαονίας και το 47 μ.μ. διά της Αιταλείας έφθασαν εις την Αντιόχειαν.

Εις την Αντιόχειαν μετέσχον της πρώτης χριστιανικής συνόδου, της καλουμένης αποστολικής, το έτος 51 μ.μ.. Ακολούθως ο Παύλος προέτεινεν εις τον Βαρνάβαν να συνεχίσουν τας αποστολικάς των οδοιπορίας.

Ο Βαρνάβας εδέχθη άλλ' ήθελε να συμπαραλάβουν και τον Μάρκον. Αντέστη εις τούτο ο Παύλος και απέρριψεν εντόνως την απαίτησιν ταύτην του λαμπρού του συνεργάτου και παιδικού του φίλου, υπομνήσας την λιποψυχίαν την οποίαν προηγουμένως έδειξεν ο Μάρκος, εγκαταλείψας τους Αποστόλους από την Πέργην

της Παμφυλίας. Ούτω αποχωρίζονται απ' αλλήλων οι δύο ιεροί άνδρες.

Κατόπιν τούτου ο Βαρνάβας επανήλθεν εις Κύπρον, άγων και τον αίτιον της έριδος Μάρκον τον ανεψιόν του.

Κατά την δευτέραν αυτήν έλευσιν του εις Κύπρον, συμφώνως προς απόκρυφον βιβλίον του 5ου αιώνος, φέρον τον τίτλον "Πράξεις και Πάξος του Βαρνάβα", διέσχισε την νήσον ολόκληρον επισκεπτόμενος και επιστηρίζων τας διαφόρους εν αυτή χριστιανικάς κοινότητες και ιδρύων πολλαχού νέας τοιαύτας.

Τέλος κατέληξεν εις Σαλαμίναν, οπόθεν εποίμανε μετά ζήλου, ως ανωτάτη εκκλησιαστική αρχή, την όλην εν Κύπρω Εκκλησίαν, καταστήσας την ιστορικήν ταύτην πόλιν την πρώτην αρχιεπισκοπικήν έδραν εν Κύπρω, πρώτος επίσκοπος αυτής γενόμενος.

Κατά το αυτό απόκρυφον βιβλίον, ο Βαρνάβας εις την Σαλαμίνα υπέστη μαρτυρικών θάνατον το 61 μ.χ. λιθοβολιθείς υπό των Ιουδαίων.

Ο σεπτός αυτού νεκρός εκηδεύθη και ετάφη υπό του ανεψιού του Μάρκου.

Επί του αυτοκράτορος Ζήνωνος (474-491) μ.μ. κατ' αποκάλυψιν αυτού τούτου του Αποστόλου, ευρέθη το ιερόν του λείψανον υπό του Αρχιεπισκόπου Ανθεμίου εις την Σαλαμίνα, "υπό δένδρον κερατέαν έχον επί στήθους το κατά Ματθαίον Ευαγγέλιον, ιδιόγραφον του Βαρνάβα, όπερ ο αυτοκράτωρ κατέθηκεν εν τοις αρχείους του παλατίου", καθ' α μαρτυρεί Θεόδωρος ο αναγνώστης.

Τα πολύτιμα αυτά κειμήλια εκομίσθησαν εις Κωνσταντινούπολιν υπό του ανευρόντος ταύτα Αρχιεπισκόπου. Συνετέλεσαν δ' όπως τεθή τελειωτικόν τέρμα εις τας υφισταμένας τότε αδίκους και υπερφιάλους απαιτήσεις του Πέτρου Κναφέως, Πατριάρχου Αντιοχείας, και τας από πολλού χρονολογουμένας επιβουλάς, εκ μέρους τς Εκκλησίας Αντιοχείας, κατά της ανεξαρτησίας της Κυπριακής Εκκλησίας.

Ο αυτοκράτωρ Ζήνων μετά συνοδικήν διαγνώμην και πράξιν ου μόνον ανεγνώρισε και επεκύρωσε διά διατάγματος το υπό των πρώτων ημερών υπάρχον και δι' αποφάσεως της εν Εφέσω Οικουμενικής Συνόδου το **431** κατοχυρωθέν ανεπηρέαστον και απαραβίαστον Αυτοκέφαλον της Εκκλησίας Κύπρου, αλλά δεικνύων και την μεγάλην σημασίαν, την οποίαν απέδιδεν εις τα ευρεθέντα ιερά κειμήλια, ετίμησε την Εκκλησίαν της Κύπρου, δ' αυτοκρατορικών τιμών.

Εχορήγησε δηλαδή ο Αυτοκράτωρ εις τον Αρχιεπίσκοπον Ανθέμιον επίζηλα προνόμια, να φέρη αντί της συνήθους ποιμαντορικής ράβδου σκήπτρον αυτοκρατορικόν, Επίσης κατά τας διαφόρους ιεροτελεστίας, πορφυρούν αυτοκρατορικόν μανδύαν και να υπογράφη διά κιναβάρεως, ήτοι ερυθράς μελάνης.

Τα προνόμια ταύτα διετηρήθησαν αλώβητα άχρι της σήμερον, παρ' όλους τους σκληρούς διωγμούς τους οποίους η γεραρά Εκκλησία της νήσου υπέστη κατά τας αραβικάς επιδρομάς και κατά την φραγκικήν περίοδον.

Περιπλέον ο αυτοκράτωρ Ζήνων προέτρεψε τον Αρχιεπίσκοπον Ανθέμιον, όπως διά βασιλικών δαπανών ανοικοδομήση ναόν, εις τιμήν του Αποστόλου Βαρνάβα, όπερ και εγένετο, ευθύς "εκτίσθη προχείρως ναυδριον επί και έξωθεν του τάφου παρά την Κερατέαν" υφ' ην ο τάφος ευρέθη.

Η μνήμη του Αποστόλου Βαρνάβα, "του μεγάλου κλέους της Κύπρου", τελείται την **11ην** Ιουνίου κατά την παράδοσιν, ημέραν του μαρτυρικού του θανάτου.

Τελευταίως η Εκκλησία καθιέρωσεν όπως η μνήμη αυτού κατ' έτος εορτάζεται εν τη παρά τον τάφον αυτού φερωνύμου Ιερά Μονή δια συνοδικής Λειτουργίας".

(Μεταγλώττιση)

"Γενέθλιος τόπος του Αποστόλου Βαρνάβα, μαθητή και Αποστόλου του Χριστού στην κυριολεξία, είναι η Σαλαμίνα, στην ανατολική παραλία της

πολυώνυμης ελληνικής μεγαλονήσου Κύπρου. Ονομαζόταν Ιωσής αποκλήθηκε από τους Αποστόλους Βαρνάβας, το οποίον ερμηνευόμενο σημαίνει γιόν παράκλησης (Βαρ-νεβουά).

Ήταν λευίτης και είχε άαρτια ελληνική μόρφωση και πειστική ευγλωττία. Πολύ νωρίς προσήλθε στη Χριστιανική Εκκλησία στα ιερόλυμα και αφιερώθη παντελώς στη διάδοση του Ευαγγελίου, επώλησε τον ιδιόκτητο του αγρό και το χρηματικό ποσό, το οποίο εισέπραξε από την πώληση το έθεσε στη διάθεση των Αποστόλων, σύμφωνα με τις αρχές οι οποίες, διείπαν τη ζωή της πρώτης χριστιανικής κοινότητας.

Η χριστιανική κοινότητα Ιεροσολύμων απέστειλε τον Βαρνάβα στην Αντιόχεια, προς στήριξη και νουθέτηση των εκεί πιστών. Οντας δε "άνδρας αγαθός και πλήρης Πνεύματος αγίου και πίστης", ο Βαρναβάβας εξεπλήρωσε καλά την εντολήν, η οποία του ανατέθηκε και συνετέλεσεν ώστε να πιστεύσουν πολλοί στον Κύριο. Αφού πήγε δε από εκεί στην Ταρσό προς αναζήτηση του Παύλου, τον οποίο προηγουμένως πριν από λίγο χρόνο είχε πιστεύσει στο Χριστό εισήγαγε στους Αποστόλους και αφού τον βρήκε, επανήλθε με αυτόν στην Αντιόχεια, παρέμειναν δε σ' αυτήν και οι δυο για ένα χρόνο διδάσκοντες.

Στην Αντιόχεια υποδείχθηκαν από το Άγιο Πνεύμα ως οι ειδικώς προωρισμένοι για το αποστολικό έργο, και αποστέλλονται το 45 μ.χ. στην πρώτη τους αποστολικής ενέργεια στην Κύπρο.

Εδώ ήλθαν συνοδευόμενοι από τον Ανεψιό του Βαρνάβα, Ιωάννη, που επιλεγόταν Μάρκος, και απεβιβάσθησαν στη Σαλαμίνα.

Στη Σαλαμίνα κήρυξαν το θείο λόγο στις συναγωγές των Εβραίων και στη μεγάλη αγοράν, και ίδρυσαν και την πρώτη χριστιανική Εκκλησίαν της Κύπρου. Από την Σαλαμίνα λέγεται, ότι πήγαν στο Κίτιο, όπου βρήκαν τη χριστιανική εκκλησία που ίδερυσε ο Άγιος Λάζαρος.

Από εκεί αναχώρησαν για την Παφο, αφού πέρασαν, κατά τον Κύπριο Μοναχό Αλέξανδρο, που

άκμασε κατά τον 9ο αιώνα, από την Ταμασό, όπου συνάντησαν τον Άγιο Ηακλείδιο, τον οποίο χειροτόνησαν και κατέστησαν πρώτον Επίσκοπο της νήσου.

Στην Πάφο, την πόλη κατ'είδωλο της Κύπρου, με τα άλση και τα ιερά της Αφροδίτης στολισμένη με παρρησία άρχισαν το κήρυγμα.

Ο ανθύπατος της Νήσου Σέρργιος Παύλος, είχε την έδρα του στην Πάφο.

Όταν πληροφορήθηκε λοιπόν την άφιξη των Αποστόλων στην Πάφο, τους κάλεσε στο κτίριο της διοίκησης για θρησκευτική συζήτηση. Ηταν η πρώτη φορά κατά την οποία ο χριστιανισμός εισερχόταν στην αριστοκρατική ρωμαϊκή κοινωνική τάξη.

Χωρίς κανένα φόβο με δύναμη και ζωηρότητα, μίλησαν για το θείο, αιώνιο και αληθινό κήρυγμα του Χριστού.

Ένας Ιουδαίος πονηρός και δόλιος, Ελύμας ο Μάγος, πολεμώντας τη θρησκεία του Ιησού, αντενεργούσε ύπουλα, προσπαθώντας να αποτρέψει τον Ανθύπατο, από την πίστης.

Αλλά όπως αναφέρουν οι Πράξεις, ο Παύλος, πληρωθείς από Άγιο Πνεύμα και αφού τον ατένισε, είπε:

"Ω γιέ διαβόλου, γεμάτε από κάθε δόλο και κάθε ραδιουργία εχθρέ κάθε δικαιοσύνης, του οποίου θα παύσει να διαστρέφει τις οδούς του Κυρίου τις ευθείες και τώρα ιδού το χέρι Κυρίου σε σένα και θα είσαι τυφλός, μη βλέποντας τον ήλιο μέχρι καιρού".

"Αμέσως δε επέπεσε σ' αυτόν αχλύς και σκοτάδι και περιφερόμενος εζητούσε χειραγωγούς".

Το γεγονός τούτο επέδρασεν ισχυρά στον Ανθύπατο Σέρργιο Παύλο και τον έπεισε να ασπασθεί τη χριστιανική πίστη. Η μεταστροφή αυτή του Ανθυπάτου σήμανε την πρώτη θριαμβευτική είσοδο του χριστιανισμού στις ανώτερες τάξεις της ρωμαϊκής κοινωνίας.

Η επιστροφή προσώπου ισχυρού, όπως ο Σέρργιος Παύλος, δεν μπορούσε βεβαίως να μη ασκήσει

ευνοϊκότετη επίδραση στην επιτυχία της αποστολής τους. Κανένας δεν μπορούσε με ελαφρότητα να τολμήσει να προσβάλει πίστη να συγκαταλέγει τον ανθύπατο στους οπαδούς της.

Ετσι η Κυπριακή χριστιανική Εκκλησία "ηυξανόταν και κραταιωνόταν".

Αρχαία παράδοση αναφέρει ότι ο Παύλος έλαβε στην Πάφο "σαράντα παρά μία", και μέχρι σήμερα δεικνύεται, από το λαό της Χρυσοπολίτισσας, η στήλη στην οποία δάρηκε. Καμιά ιστορική μαρτυρία δεν την επιβεβαιώνει. Δεν είναι, όμως, απίθανο να είναι μια από τις πέντε φορές κατά τις οποίες "από Ιουδαίους έλαβε σαράντα παρά μία" και οι οποίες δεν είναι όλες ιστορικά γνωστές.

Είναι ενδεχόμενο η μαστίγωση να συνέβη πριν από τον προσηλυτισμό του Ανθύπατου.

Από την Κύπρο ο Βαρνάβας με τους δύο άλλους συνεργάτες του αναχώρησε για την Πέργη της Παμφυλίας.

Στην πόλη αυτήν αποχωρίζεται ο Μάρκος και διευθύνεται στα Ιεροσόλυμα αφού καταβλήθηκε από τους κόπους της αποστολικής οδοιπορίας.

Οι απόστολοι και αδελφικοί φίλοι, που απέμειναν, Παύλος και Βαρνάβας, που μετέβησαν σε άλλες πόλεις της Παμφυλίας της Πισιδίας και της Λυκαονίας και το 47 μ.μ. για την Αιτάλεια έφθασαν στην Αντιόχεια.

Εις την Αντιόχεια μετέσχαν στην πρώτη χριστιανική σύνοδο, που ονομάστηκε αποστολική, το έτος 51 μ.μ.. Ακολούθως ο Παύλος πρότεινε στο Βαρνάβα να συνεχίσουν τις αποστολικές τους οδοιπορίες.

Ο Βαρνάβας δέχθηκε αλλά ήθελε να συμπαραλάβουν και τον Μάρκο. Αντιστάθηκε σε τούτο ο Παύλος και απέρριψε έντονα την απαίτηση αυτή του λαμπρού του συνεργάτη και παιδικού του φίλου, και αφού υπενθύμισε την λιποψυχία την οποία έδειξε προηγουμένως ο Μάρκος, και εγκατέλειψε τους Αποστόλους από την Πέργην της Παμφυλίας. Ετσι αποχωρίζονται μεταξύ τους οι δύο ιεροί άνδρες.

Κατόπιν τούτου ο Βαρνάβας επανήλθε στην Κύπρο, μαζί με τον αίτιο της έριδας Μάρκο, τον ανεψιό του.

Κατά τη δεύτερη αυτή έλευση του στην Κύπρο, σύμφωνα προς απόκρυφο βιβλίο του 5ου αιώνος, φέροντας τον τίτλο "Πράξεις και Πάξος του Βαρνάβα", διέσχισε τη νήσο ολόκληρη επισκεπτόμενος και επιστηρίζοντας διάφορες σε αυτή χριστιανικές κοινότητες και ιδρύοντας σε πολλές περιοχές νέες.

Τέλος κατέληξε στη Σαλαμίνα, απόπου εποίμανε με ζήλο, ως ανώτατη εκκλησιαστική αρχή, την όλη Εκκλησία στην Κύπρο και κατέστησε την ιστορική αυτή πόλη την πρώτη αρχιεπισκοπική έδραν στην Κύπρο και έγινε πρώτος Επίσκοπος της.

Κατά το ίδιο απόκρυφο βιβλίο, ο Βαρνάβας στη Σαλαμίνα υπέστη μαρτυρικό θάνατο το 61 μ.χ. μελιθοβολισμό από τους Ιουδαίους.

Ο σεπτός νεκρός του κηδεύθηκε και τάφηκε από τον ανεψιό του Μάρκο.

Επί του αυτοκράτορα Ζήνωνα (474-491) μ.μ. κατ' αποκάλυψη του ιδίου του Αποστόλου, βρέθηκε το ιερό του λείψανο από τον Αρχιεπίσκοπο Ανθέμιο στη Σαλαμίνα, "κάτω από δένδρο κερατέα έχοντας στο στήθος το κατά Ματθαίον Ευαγγέλιο, ιδιόγραφο του Βαρνάβα, το οποίο ο αυτοκράτωρας κατέθεσε στα αρχεία του παλατιού", όπως μαρτυρεί Θεόδωρος ο αναγνώστης.

Τα πολύτιμα αυτά κειμήλια μεταφέρθηκαν στην Κωνσταντινούπολη από Αρχιεπίσκοπο που τα βρήκε. Συνετέλεσαν δ' όπως τεθεί τελειωτικό τέρμα στις υφιστάμενες τότε άδικες και υπερφίαλες απαιτήσεις του Πέτρου Κναφέως, Πατριάρχη Αντιόχειας και τις από πολλού χρονολογούμενες επιβουλές, από μέρους της Εκκλησίας Αντιόχειας, κατά της ανεξαρτησίας της Κυπριακής Εκκλησίας.

Ο αυτοκράτωρας Ζήνων μετά από συνοδική διαγνώμη και πράξη όχι μόνο δεν αναγνώρισε και επικύρωσε με διάταγμα το υφιστάμενο από τις πρώτες ημέρες και που κατοχυρώθηκε με απόφαση της

Οικουμενικής Συνόδου στην Εφεσο το **431** ανεπηρέαστο και απαραβίαστο Αυτοκέφαλο της Εκκλησίας Κύπρου, αλλά δεικνύοντας και τη μεγάλη σημασία, την οποία απέδιδε στα ευρεθέντα ιερά κειμήλια, τίμησε την Εκκλησία της Κύπρου, με αυτοκρατορικές τιμές.

Χορήγησε δηλαδή ο Αυτοκράτωρας στον Αρχιεπίσκοπο Ανθέμιο επίζηλα προνόμια, να φέρει αντί της συνήθους ποιμαντορικής ράβδου σκήπτρο αυτοκρατορικό.

Επίσης κατά τις διάφορες ιεροτελεστίες, πορφυρό αυτοκρατορικό μανδύα και να υπογράψει με κινάβαρη, δηλαδή ερυθρά μελάνη.

Τα προνόμια αυτά διατηρήθηκαν αλώβητα μέχρι σήμερα, παρ' όλους τους σκληρούς διωγμούς τους οποίους η γεραρά Εκκλησία της νήσου υπέστη κατά τις αραβικές επιδρομές και κατά την φραγκική περίοδο.

Περιπλέον ο αυτοκράτωρας Ζήνων προέτρεψε τον Αρχιεπίσκοπο Ανθέμιον, όπως με βασιλικές δαπάνες ανοικοδομήσει ναό, προς τιμή του Αποστόλου Βαρνάβα, το οποίο και έγινε, ευθύς "κτίστηκε πρόχειρα ναύδριο επί και έξω από τον τάφο παρά την Κερατέα" υπό την οποία βρέθηκε ο τάφος.

Η μνήμη του Αποστόλου Βαρνάβα, "του μεγάλου κλέους της Κύπρου", τελείται στις **11** Ιουνίου κατά την παράδοση, ημέρα του μαρτυρικού του θανάτου.

Τελευταία η Εκκλησία καθιέρωσε όπως η μνήμη του εορτάζεται κάθε χρόνο στην Ιερά Μονή, παρά τον τάφον του που φέρει το όνομά του με συνοδική Λειτουργία".